

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІ ПОСЛУГИ У КОНТЕКСТІ ПАРАДИГМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Світлана Алексєєва

доктор педагогічних наук, головний науковий співробітник

Інституту педагогіки НАПН України; Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-8132-0465>

На ринку України з'явилися різні напрями освітніх послуг, що орієнтовані на стратегію сталого розвитку, вирішення екологічних, економічних та соціальних викликів. Насамперед, це пов'язано з Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (2019), де наголошено про підтримку проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (2015) глобальних цілей сталого розвитку з урахуванням специфіки розвитку України і викладених у Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна» [1]. Сталий розвиток суспільства можна розглядати як безперервний процес навчання, включаючи розширення знань, формування спеціальних навиків, життєвих позицій і цінностей щодо здорового способу життя в гармонії з природою. Сталість, в остаточному підсумку, являє собою моральний і етичний імператив, у якому повинні враховуватися культурна розмаїтість і традиційні знання, і який значною мірою імплементується в суспільство саме за посередництва освітньої системи.

Однією з головних передумов досягнення сталого розвитку суспільства виступають наука і освіта, які водночас є і найважливішими інструментами ефективного управління, обґрунтованого прийняття рішень, розвитку демократії. Сталий розвиток суспільства, зокрема освітні аспекти формуються в усіх без винятку вищих навчальних закладів, адже завдяки їм виробляють загальні підходи, методологію викладання тих чи інших проблем, пошуки шляхів за засоби їх розв'язання. Саме завдяки освітянам, науковцям виробляється більша частина наукових знань з цієї галузі. Саме тут формуються і проходять верифікацію новітні концепції, узагальнення, синтезуються нові знання.

У контексті парадигми сталого розвитку актуальними є напрями освіти, що пов'язані з **екологічною освітою** (програми з екології, змін клімату, управління природними ресурсами та охорони довкілля); з **управлінням стійкого розвитку** (екологічні, соціальні та економічні принципи в управлінні бізнесом чи громадами); **зелені технології** (навчання інженерним рішенням для екологічно чистих виробництв, відновлювальної енергетики, утилізації відходів). Це може бути Навчання для агросектору – практики сталого землеробства, біодинамічного фермерства, агроекології; курси з аналізу даних для екологічного моніторингу; програми навчання використанню геоінформаційних систем для управління територіями. Важливі для цього напряму навчальні проекти для громадян (майстер-класи з сортування відходів, енергозбереження, свідомого споживання), шкільні програми (освітні ініціативи, які розвивають екологічну свідомість у дітей).

Забезпечення якості освітніх послуг у контексті парадигми сталого розвитку гарантується науковими програмами та дослідженнями (гранти на наукові дослідження в сфері відновлюваних ресурсів, адаптації до змін клімату, екологічного законодавства); магістерськими та докторськими програмами з досліджень сталого розвитку; міжнародними освітніми програмами (Erasmus+, Horizon Europe, які включають сталий розвиток у пріоритети). Зазначимо і про партнерські проекти між університетами для обміну досвідом у впровадженні зелених ініціатив.

Необхідно окреслити корпоративну освіту, де є навчання для співробітників компаній з питань корпоративної соціальної відповідальності та сталого управління. Впровадження освітніх ініціатив у бізнес-середовище для розвитку екологічно орієнтованих стратегій. Освітні послуги мають відповідати глобальним цілям сталого розвитку, сприяючи підготовці спеціалістів для побудови більш стійкого та екологічного майбутнього. Адже, з точки зору педагогіки, освіта сталого розвитку – це сучасний підхід до організації навчального процесу,

який включає інформування членів суспільства про основні проблеми сталого розвитку, формування світогляду, що базується на засадах сталості, переорієнтацію навчання з передачі знань на встановлення діалогу, орієнтацію на порушення та практичне розв'язання місцевих проблем. Її мета – опанування громадянами всіх вікових категорій навичками ідентифікації об'єктивно існуючих екологічних обмежень економічного розвитку та набуття компетенцій вирішення проблем, які виникають у соціальній, економічній та екологічній сферах на користь сталості.

Для впровадження освіти сталого розвитку в Україні насамперед необхідно розробити та затвердити Концепцію модернізації національної системи освіти України в інтересах сталого розвитку; модернізувати зміст навчання; започаткувати в регіонах мережу експериментальних шкіл випереджаючої освіти для сталого розвитку, а також міжгалузових центрів з проблем екології для здійснення комплексних педагогічних, соціально-економічних та еколого-правових досліджень; впровадити національну систему моніторингу «забезпечення якісної освіти впродовж життя», яка повинна відображати широкий спектр проблем функціонування освітньої сфери. Отже, впровадження освіти для сталого розвитку в Україні потребує реалізації комплексу заходів нормативно-правового, інституційного, методичного характеру.

Література:

Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

Загорський, В. С., Ліпенцев, А. В., & Борщук, Є. М. Якість життя в системі цілей сталого розвитку до 2030 року. Ефективність державного управління, (68/69), 75–85. URL: <https://doi.org/10.36930/506807>

Цілі сталого розвитку Україна 2020. Моніторинговий звіт, розроблений Державною службою статистики. 2020. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/ukr/st_rozv/publ/SDGs%20Ukraine%202020%20Monitoring_12.2020ukr.pdf

Жарков В.О. Концептуальні засади сталого розвитку. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2020. № 1. С. 137–144.

Статистика щодо цілей сталого розвитку – глобальні показники. Національна платформа звітності (Польща). URL: sdg.gov.pl

The impact of the digital age on education

QUALITY ASSURANCE OF EDUCATIONAL SERVICES IN THE CONTEXT OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT PARADIGM

Svitlana Alekseeva

Doctor of Pedagogical Sciences, Senior Researcher at the Institute of Pedagogy of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine; Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-8132-0465>

Various areas of educational services have emerged on the Ukrainian market that are focused on the strategy of sustainable development, addressing environmental, economic and social challenges. First of all, this is due to the Decree of the President of Ukraine ‘On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030’ (2019), which emphasizes the support for the global sustainable development goals proclaimed by the United Nations General Assembly resolution (2015), taking into account the specifics of Ukraine's development and set out in the National Report ‘Sustainable Development Goals: Ukraine’ [1]. Sustainable development of society can be viewed as a continuous learning process, including the expansion of knowledge, the formation

of special skills, life attitudes and values regarding a healthy lifestyle in harmony with nature. Ultimately, sustainability is a moral and ethical imperative that must take into account cultural diversity and traditional knowledge, and is largely implemented in society through the educational system.

One of the main prerequisites for achieving sustainable development of society is science and education, which are also the most important tools for effective management, informed decision-making, and democracy. Sustainable development of society, in particular educational aspects, are shaped in all higher education institutions without exception, as they help to develop general approaches, methodology for teaching certain problems, and search for ways to solve them. It is thanks to educators and scientists that most of the scientific knowledge in this area is developed. It is here that the latest concepts and generalisations are formed and verified, and new knowledge is synthesised.

In the context of the sustainable development paradigm, the following areas of education are relevant: environmental education (programmes on ecology, climate change, natural resource management and environmental protection); sustainable development management (environmental, social and economic principles in business or community management); green technologies (training in engineering solutions for environmentally friendly production, renewable energy, waste management). This may include training for the agricultural sector - sustainable farming practices, biodynamic farming, agroecology; courses in data analysis for environmental monitoring; training programmes in the use of geographic information systems for territory management. Training projects for citizens (workshops on waste sorting, energy saving, and conscious consumption) and school programmes (educational initiatives that develop environmental awareness in children) are important for this area.

Quality assurance of educational services in the context of the sustainable development paradigm is guaranteed by scientific programmes and research (grants for research in the field of renewable resources, climate change adaptation, environmental legislation); master's and doctoral programmes in sustainable development research; international educational programmes (Erasmus+, Horizon Europe, which include sustainable development as a priority). We should also mention partnership projects between universities to exchange experience in implementing green initiatives.

It is necessary to define corporate education, which includes training for company employees on corporate social responsibility and sustainable management. Introduce educational initiatives into the business environment to develop environmentally friendly strategies. Educational services should be aligned with the global sustainable development goals, helping to prepare professionals to build a more sustainable and environmentally friendly future. From the pedagogical point of view, sustainable development education is a modern approach to the organisation of the educational process, which includes informing members of society about the main problems of sustainable development, shaping a worldview based on the principles of sustainability, reorienting learning from knowledge transfer to dialogue, focusing on violations and practical solutions to local problems. Its goal is to equip citizens of all ages with the skills to identify objectively existing environmental constraints on economic development and to acquire competencies to solve problems that arise in the social, economic and environmental spheres in favour of sustainability.

In order to implement sustainable development education in Ukraine, it is first of all necessary to develop and approve the Concept of Modernisation of the National Education System of Ukraine for Sustainable Development; modernise the content of education; establish a network of experimental schools of advanced education for sustainable development in the regions, as well as interdisciplinary centres for environmental issues to carry out comprehensive pedagogical, socio-economic and environmental and legal research; introduce a national monitoring system for 'ensuring quality education throughout life', etc. Thus, the implementation of education for sustainable development in Ukraine requires the implementation of a set of measures of a regulatory, institutional, and methodological nature.

References:

On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030. Presidential Decree No. 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

Zagorsky, V. S., Lipentsev, A. V., & Borschuk, E. M. Quality of life in the system of sustainable development goals until 2030. Efficiency of public administration, (68/69), 75-85. URL: <https://doi.org/10.36930/506807>

Sustainable Development Goals Ukraine 2020. Monitoring report developed by the State Statistics Service. 2020. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/ukr/st_rozv/publ/SDGs%20Ukraine%202020%20Monitoring_12.2020ukr.pdf.

Conceptual foundations of sustainable development. Scientific Notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2020. № 1. C. 137-144.

Sustainable Development Goals Statistics - Global Indicators. National Reporting Platform (Poland). URL: sdg.gov.pl